

Facts & Figures: Bijbaantje

Hoeveel jongeren werken naast hun studies?

Tijd is een schaars goed. Tijd die jongeren aan een bijbaantje spenderen, kunnen ze niet investeren in hun schoolwerk. In de literatuur heerst er discussie in welke mate het hebben van een bijbaantje de schoolresultaten kan ondermijnen. Warren en Lee (2003¹) gaan er van uit dat elk uur dat een jongere spendeert aan zijn bijbaantje ten koste gaat van tijd die men in zijn studies kan investeren. Onderzoek van Wolbers (2008²) spreekt dat tegen. Wolbers (2008) toont dat een bijbaantje van een beperkt aantal uren zich positief verhoudt met de schoolprestaties. Deze jongeren offeren vooral hun vrije tijd op, en niet de tijd die ze spenderen aan hun schoolwerk. Het is pas wanneer het bijbaantje in intensiteit toeneemt dat de schoolresultaten er onder lijden. Bovendien zouden vooral jongeren met een zwakkere sociaaleconomische achtergrond hun schoolwerk opofferen om intensief te gaan werken. Voor deze jongeren is het extra inkomen noodzakelijk voor het gezin om op het einde van de maand rond te komen.

In de JOP-monitor (2013) werd aan jongeren en jongvolwassenen van 14 tot 30 jaar gevraagd of ze naast hun studies werken. Deze Facts & Figures biedt een antwoord op drie vragen: (1) Hoeveel jongeren werken naast hun studies? (2) Welke jongeren werken naast hun studies? (3) Is er een evolutie in de tijd? De JOP-monitor laat toe een verschil in intensiteit te onderzoeken. We maken een onderscheid tussen jongeren die enkel tijdens het schooljaar werken, enkel tijdens de vakantieperiode werken en zowel tijdens het schooljaar als tijdens de vakantieperiode werken. We selecteerden enkel schoolgaande jongeren uit het secundair en hoger onderwijs.

---

¹ Warren, J. R., & Lee, J. C. (2003). The impact of adolescent employment on high school dropout: differences by individual and labor-market characteristics. *Social Science Research*, 32(1), 98-128.

² Wolbers, M. H. J. (2008). Scholieren met een bijbaantje: de gevolgen voor hun schoolprestaties. *Mens En Maatschappij*, 83(3), 239-257.

Tabel 1. Frequentieverdeling van het aantal jongeren met een bijbaantje van 14 tot 30 jaar in Vlaanderen (JOP 2013).

Werk je nog naast je studies?	
	Gewogen data (N=1952)
Neen	46,4%
Ja, enkel tijdens het schooljaar	11,2%
Ja, enkel tijdens de vakantieperiode	27,9%
Ja, zowel tijdens het schooljaar als tijdens de vakantieperiode	14,5%

We beantwoorden ten eerste de vraag hoeveel jongeren van 14 tot 30 jaar in Vlaanderen werken naast hun studies (Tabel 1). We zien dat iets meer dan de helft van de jongeren een bijbaantje heeft. De meerderheid van deze jongeren werkt enkel tijdens de vakantieperiode. Ongeveer 15% van de bevroegde jongeren werkt zowel tijdens het schooljaar als tijdens de vakantieperiode. Iets meer dan 10% werkt enkel tijdens het schooljaar.

Welke jongeren hebben een bijbaantje?

Ten tweede gaan we na welke jongeren een bijbaantje hebben, en of er zich sociale verschillen aftekenen in de invulling van dat bijbaantje. Concreet onderzoeken we verschillen naar geslacht, leeftijd, onderwijsniveau, opleidingsniveau van de ouders, migratie-achtergrond en sociaaleconomische status (Tabel 2).

Meisjes hebben in vergelijking met jongens meer een bijbaantje naast hun studies. Opvallend is dat dit geslachtsverschil stand houdt binnen de groep jongeren die intensief een bijbaantje hebben. Meisjes hebben vaker een bijbaantje zowel tijdens het schooljaar als tijdens de schoolvakantie tegenover jongens. Respectievelijk 16,3% tegenover 12,7%.

Het hebben van een bijbaantje verschilt naargelang de leeftijdsgroep waartoe men behoort. Vanaf jongeren verder studeren, werken ze meer en werken ze intensiever. 21,4% van de jongeren van 19 tot 25 jaar werkt tijdens het schooljaar én de schoolvakantie tegenover 8,9% van de jongeren van 14 tot 18 jaar.

We vinden een opvallend verschil naar onderwijsvorm³. Jongeren uit het TSO blijken vaker te werken tegenover jongeren uit het ASO en uit het BSO. Jongeren uit het TSO werken, in vergelijking tot jongeren uit het ASO en het BSO, vooral meer tijdens de vakantieperiode. Het aandeel jongeren uit het ASO met een bijbaantje is ongeveer gelijk aan het aandeel jongeren uit het BSO met een

³ Het onderwijsniveau voor jongeren uit het hoger onderwijs bakenen we af op basis van het hoogste behaalde diploma.

bijbaantje. Interessant is de vaststelling dat jongeren uit het ASO en uit het TSO meer intensief hun bijbaantje invullen. 15,4% van de jongeren uit het ASO en 15,3% van de jongeren uit het TSO hebben een bijbaantje gedurende het hele jaar tegenover 11,8% van de jongeren uit het BSO. Daarnaast vinden we een verschil tussen jongeren met en zonder migratie-achtergrond. Jongeren zonder migratie-achtergrond hebben vaker een bijbaantje. Deze jongeren werken ook vaker gedurende het hele schooljaar.

Ten slotte is het opvallend dat we geen significante verschillen vinden voor de indicatoren voor sociale achtergrond. Vermoedelijk hebben jongeren in Vlaanderen om verschillende redenen een bijbaantje, gaande van het kunnen betalen van een dure vrijetijdsbesteding tot het leveren van een bijdrage voor het huishouden. We beschikken echter niet over data om deze stelling te staven.

Tabel 2. Frequentieverdeling van het aantal jongeren met een bijbaantje van 14 tot 30 jaar in het Vlaamse Gewest naar sociale achtergrondkenmerken (JOP 2013).

Werk je nog naast je studies?				
	Neen	Schooljaar	Vakantieperiode	Schooljaar + Vakantieperiode
Jongens	49,4%	9,7%	28,1%	12,7%
Meisjes	43,3%	12,7%	27,7%	16,3%
14- tot 18-jarigen	60,8%	7,9%	22,4%	8,9%
19- tot 25-jarigen	28,4%	13,9%	36,3%	21,4%
26- tot 30-jarigen	31,4%	45,7%	5,7%	17,1%
ASO/KSO	47,4%	8,9%	28,3%	15,4%
TSO	42,5%	11,6%	30,6%	15,3%
BSO	48,8%	15,9%	23,5%	11,8%
Ouders laaggeschoold	47,7% (n.s.)	15,3% (n.s.)	28,8% (n.s.)	8,1% (n.s.)
Ouders midden geschoold	46,9% (n.s.)	12,7% (n.s.)	25,3% (n.s.)	15,1% (n.s.)
Ouders hooggeschoold	45,4% (n.s.)	9,9% (n.s.)	29,6% (n.s.)	15,2% (n.s.)
Belgische afkomst	44,3%	9,5%	29,8%	16,4%
Niet-Belgische afkomst	54,1%	17,7%	20,9%	7,3%
Komen moeilijk toe met gezinsinkomen	42,8% (n.s.)	13,7% (n.s.)	28,1% (n.s.)	15,4% (n.s.)
Komen makkelijk toe met gezinsinkomen	46,0% (n.s.)	10,7% (n.s.)	28,4% (n.s.)	15,0% (n.s.)

(n.s.) = niet significant

Was dat vroeger ook zo?

De vraag of jongeren werken naast hun studies werd ook gesteld in het JOP-onderzoek van 2006 (JOP-monitor 1). Dat stelt ons in staat na te gaan in welke mate het hebben van een bijjob

geëvolueerd is over de tijd. Aangezien we slechts beschikken over twee meetmomenten dienen we echter voorzichtig om te springen eventuele conclusies. Aangezien in de JOP-monitor 1 (2006) enkel jongeren tot 25 jaar werden bevraagd, halen we ook de 25-plussers uit de JOP-monitor 3 (2013) (Tabel 3).

Tabel 3. Frequentieverdeling van het aantal jongeren met een bijbaantje van 14 tot 25 jaar in Vlaanderen (2006, 2013).

	JOP-1, 2006 (N=1446)	JOP-3, 2013 (N=1554)
Neen	44,0%	46,7%
Ja, enkel tijdens het schooljaar	4,5%	10,5%
Ja, enkel tijdens de vakantieperiode	37,8%	28,5%
Ja, zowel tijdens het schooljaar als tijdens de vakantieperiode	13,8%	14,4%

De resultaten tonen weinig verschillen tussen het aantal jongeren met een bijjob in 2006 en in 2013. Telkens geeft iets meer dan de helft van de bevraagde jongeren aan een bijjob te hebben. Dat is opvallend aangezien de wetgeving voor jobstudenten in 2012 gewijzigd werd. Tot 2011 mocht een jobstudent maximaal 6 maanden aan een fiscaal voordelig tarief werken. Vanaf 2012 was dat 12 maanden. Wel zien we een verschuiving in de invulling van de bijjob. Zo wordt er in 2013 meer tijdens het schooljaar en minder tijdens de vakantieperiode gewerkt in vergelijking met 2006.